

Žijte a šiřte naši svatou kulturu

→ *Promluva Satja Sáí Báby z 15. dubna 2003* ←

*Slunce vypadá klidně a mírně. Pole zrají zlatou úrodou.
Květy měsíčku se rozvíjejí jako oěnce perel na březích řek.
Farmáři se radují a zpívají. Čili papriky dozrály a zčervenaly.
Přišel příjemný svátek Šrí Višu a naplnil naše domovy
čerstvě sklizeným zrnem.*

(báseň v telugu)

Dnes je den velké radosti pro lid Kéraly. Farmáři sklízají úrodu, svážejí domů zrno a radují se. Potrava je pro národ skutečně základem. Jsou to zemědělci, kteří sytí národ a přinášejí mu mír a rozkvět. Je to jejich příznivý osud, že mohou takovým způsobem sloužit národu. Národ je v míru a rozkvétá, jen když jsou šťastní a spokojení farmáři, kteří nám dávají jídlo. Od úsvitu do soumraku se plahočí a poskytují národu velkou službu.

Vtělení lásky!

Země Bhárat, Indie, je velmi svatá a zasloužilá. Bhárat předával od nepaměti národům světa duchovní vzdělání a tak přinášel všem mír a štěstí. To je věčná sláva Indie. Mottem Bháratánů by mělo být *lókáh samastáh sukhinó bhavantu* (nechť všichni lidé světa jsou šťastni!) a *sarvam khaloidam brahma* (vpravdě toto vše je *brahma*). Stejně jako *brahma* prostupuje celým světem, *dharma* by měla prostupovat všemi činy člověka. *Karma* (čin) bude posvěcena jen tehdy, je-li založena na *dharmě* a *brahma*. Říká se: *Karmánubandhíni manušja lóké* (lidská společnost je svázána činem).

Nikdo by neměl plýtvat časem. Od chvíle, kdy člověk ráno vstane, by měl využívat čas i energii ve prospěch společnosti. To je jeho hlavní povinnost. Měl by si uvědomit, že jeho blahobyt spočívá v blahobytu společnosti. Všiml jsem si, že lidé z Kéraly se neustále zabývají nějakou činností. Pracují těžce.

Nezajímá je pohodlí a zábavy. Jejich potěšení pramení z těžké práce a služby společnosti. Usilují o mír a bezpečí pro všechny. To je jejich největší ctnost.

Vtělení lásky!

Kerala je sídlem vzdělávání. Je to země, která je svědectvím hlubokých pravd, vyslovených védami, šástrami, puránami a itihásami. Dnešní lidé nedokáží v takové zemi míru a svatosti prožívat nerušený mír, který zažívali v minulosti jejich předkové. Není však důvod se trápit. Přejde doba, kdy Kerala získá znovu svoji bývalou slávu. Čas hraje důležitou úlohu. My musíme splnit povinnosti, které nám uložil Bůh, a tak posvětit svůj čas. Ať vykonáme jakýkoli čin, je jen odrazem našich vnitřních pocitů. Měli byste konat takové činy, které vám zajistí vnitřní stejně jako vnější štěstí. Nikdo nemůže žít a nekonat činy.

*Člověk je zrozen z činu, je činem udržován
a nakonec se s činem spojuje.
Čin je příčinou potěšení a bolesti.
Popravdě řečeno je čin pro člověka bohem.*

(báseň v telugu)

Život člověka je omezen *kálou*, *karmou*, *káranou* a *kartavjou* (časem, činem, příčinou a povinností). Vzhledem k vlivu *kalijugy* nepracuje člověk pořádně. Vzdělaní i nevdělaní jsou otupělí. Svůj život musíte posvěcovat správnými činy. Čin je příčinou všeho. Čin je život. Je velice politováníhodné, že člověk nepochopil důležitosti činu. Chce vést pohodlný život. Dokonce i studenti chtějí projít zkouškami bez velkého úsilí. Chtějí dostat práci, aniž by museli těžce pracovat. Poté, co dostanou práci, chtějí platy, aniž by museli plnit své povinnosti. Tento typ chování není správný.

Říká se: *kašté phali* (těžká práce přináší bohatou odměnu). Odměna, kterou člověk dostane, bude úměrná úsilí, jaké vynaloží. Tuto pravdu by si měl každý uvědomit a podle toho usilovně pracovat. Taková pracovitost však dnes není naneštěstí k vidění. Jsou lidé, kteří jdou do kanceláře jen kvůli docházce. Každý by se měl ptát sám sebe, zda plní povinnosti správně, či ne. Je nezbytné, aby si byl povinností vědom.

Vtělení lásky!

Musíte sklonit tělo a pracovat. Plňte povinnosti s potem na čele. Jen tak můžete dostat správnou odměnu. Lidé dnes trpí nedostatkem jídla a pitné vody. Proč? Člověk se nechová správně. Když plní své povinnosti upřímně, nebude mít

nedostatek jídla a pitné vody. Bez pořádné práce nemůže nikdo vést šťastný život. *Na sukhát labhjaté sukham* (člověk nemůže čerpat štěstí ze štěstí). Štěstí můžeme získat, jen když tvrdě pracujeme. Na každý náš čin musí přijít reakce. Ke každému zvuku přijde odezva. Když vykonáme správný čin a vyslovíme svatá slova, totéž se nám vrátí ve formě reakce, odrazu, odezvy.

Vtělení lásky!

Naše činy by měly přinášet štěstí nám i ostatním. Nejdříve se musíme dotazovat, co je pravé štěstí a co utrpení. Lidé si myslí, že štěstí spočívá v jídle a zdravém spánku. V tom žádné štěstí není. Štěstí je ve tvrdé práci a službě společnosti. Mír a štěstí můžeme prožívat, jen když pomáháme chudým a potřebným. Po každodenní modlitbě vyslovujeme třikrát slovo mír: „*Šánti, šánti, šánti.*“ Kde je mír? Je uvnitř, nikoli vně. Vně jsou jen jeho kousky!

Vy jste vtělením míru, pravdy a lásky, vy jste vtělením božím. Jak pošetilé je hledat mír vně, když je přítomen uvnitř. Musíte vytrvale usilovat, abyste niterný mír prožívali. Obratě pohled do nitra. Jako vznikne oheň, když o sebe vytrvale třete dvě větve, dá neustávající tvrdá práce vzniknout *džňánágni* (ohni moudrosti).

Vtělení lásky!

Nikdo dnes nechce žádné obtíže. Každý se snaží o štěstí. Kde je štěstí? Je všude. Abychom je mohli prožívat, měli bychom získat zásluhy. Náš soudce (předchozí řečník) se ve svém projevu zmínil, že byl zklamaný, když k němu Svámí nemluvil, ačkoli tvrdě pracoval. Provedl pak hluboké sebezpytování a díky tomu dnes dostal velkou příležitost. Bez těžké práce nemůžete mít žádnou odměnu. Dnes však člověk není připraven pracovat těžce.

Lidé v dobách upanišad uctívali *karmu*, než ji vykonali: *tasmai namah karmané* (pocta činu). Nejdříve bychom měli uctívat *karmu*, aby nám přinesla dobrý výsledek. V Indii dodržují někteří lidé tuto posvátnou tradici ještě dnes. Hráč kriketu uctívá míč, než vystřelí na jamku. Tanečnice zdraví nákotníčky, než si je přiváže na nohy. Dokonce i nevzdělaný řidič se pokloní volant, než začne řídit. Většina vzdělaných lidí však na tuto dávnou tradici a kulturu zapomněla. Proto narůstají nehody. Mezi lidmi je strach a pocity nejistoty.

Nejdříve musíme uctít *karmu* a vyjádřit jí vděčnost, než ji vykonáme. Každý má chápat své povinnosti a vykonávat je co nejlépe podle svých schopností. Před začátkem hudebního vystoupení se muzikanti modlí k Vinájakovi, odstraniteli překážek. Ten, kdo nemá nad sebou pána (*nájaka*), je Vinájaka. On je pánem všech. Proto mu musíme věnovat své modlitby, než začneme nějakou činnost.

Od dávných časů se Bháratané přimykali výhradně ke svatým tradicím. O svátcích zdobili lidé domy standartami zelených větví. V době svateb se stavěly velké stany (*pandalu*) z mangových a banánových listů. V dekoracích měly hlavní místo zelené listy. Co je na nich tak zvláštního? Nemohli bychom je nahradit látkovými stany (*šamiany*)? Ne, to není v souladu s naší dávnou tradicí.

Jaká je logika za takovou tradicí? Jak víte, vdechujeme kyslík a vydechujeme oxid uhličitý, který znečišťuje atmosféru. V době svateb se na jednom místě shromažďuje mnoho lidí. Vylučuje se víc oxidu a vzduch je znečištěn. Zelené listy *pandalu* oxid uhličitý vstřebávají a vylučují kyslík, a tak vzduch pročistují. Přinášejí nám tím zdraví a příjemný pocit.

Každá bháratská tradice má hluboký vnitřní smysl. Takové svaté tradice se dnes ignorují. Lidé dávají při svatbách či velkých shromážděních přednost dekorativním *šamianům* před *pandalu* a plastovým girlandám před girlandami ze zelených listů. Mohou plastové girlandy produkovat kyslík? Mohou vstřebat oxid uhličitý? *Šamiany* a plastové ozdoby jsou možná estetické, ale neslouží k udržování čisté atmosféry. Na dávné tradice bychom neměli nikdy zapomínat.

V Kérale se prastaré tradice udržují i dnes. Ve svátcích pokládají na rýži krásně zdobenou lampu. Pro dům je to velice příznivé. Kéralané slaví svátky Ónam a Višu. Musíte rozumět tradici Višu a významu, spojenému s jeho oslavou. Nejde jen o to popřát si a potřást rukou. Višu je dnem, kdy celá země prospívá a dům je naplněn zrním. V dávných dobách byl takto slaven jako sváteční. Dnes se oslava omezuje na potřásání rukou. Tak se Višu slavit nemá.

Musíte usilovat o štěstí druhých a pracovat na něm. Pravé oslavy Višu spočívají ve sdílení štěstí s druhými. Dávat a přijímat. Není to „jednosměrný provoz“. Musíte druhým dávat radost. Jen tehdy ji máte právo přijímat od ostatních. Kérala je bohatá banánovníky a kokosovými háji. Zeleň nalézáte všude kolem. Z banánů připravují Kéralané různé druhy kaší. Je zde zvláštní druh banánu, nazývaný *nendra pazham*, který si lidé rozděvají.

Mantra Gájatří začíná slabikami: „Óm, bhúr, bhuva, svaha“. Óm je prvotní zvuk, *pranava*. *Bhúr* představuje *bhúlóku*, svět hmoty (materializace), *bhuva* se vztahuje k mysli (vibraci). *Svaha* představuje *pradžňánu* (vyzařování). Když porozumíte těmto třem principům, bude váš život posvěcen. Dnešní člověk se však o božské principy nezajímá. Usiluje jen o světský zisk. Jak dlouho si může užívat fyzických radostí? Jsou dočasné. Nedávají pravé štěstí.

Toto sděloval Ádi Šankara ve své slavné písni Bhadža Góvindam:

*Má kuru dhana džana jauvana garvam,
harati niméšát kálah sarvam.*

(Nebudte pyšní na své bohatství, potomstvo či mládí, vlna času je může v okamžiku zničit.)

Proto byste neměli usilovat o světské štěstí. Hledejte věčný mír a štěstí trvalé. Nemáte být zachyceni v nekonečném koloběhu zrození a smrti. Měli byste překročit zrození i smrt a dosáhnout nesmrtelnosti.

*Punarapi džananam punarapi maranam
punarapi džananí džatharé šajanam
iha sansáre bahu dustáre
krpajápáre páhi muráre.*

(báseň v telugu)

(Ó, Pane! Vždy znovu jsem lapen v koloběhu zrození a smrti, prožívám utrpení z pobytu v matčině lůně. Je velmi obtížné překročit oceán světského života. Prosím, vezmi mě přes ten oceán a uděl mi osvobození.)

Jednou seděl jeden muž pod stromem na břehu řeky Gangy a pokoušel se osvojit si jakési jemnosti v Pániniho gramatice. Opakoval: *dukrň karané, dukrň karané*. Okolo šel Šankara se svými žáky vykonat v řece posvátnou koupel. Slitoval se nad tím člověkem, přišel k němu a řekl: „Můj milý, s pravidly gramatiky se můžeš stát velkým učencem. Nezachrání tě to ale před smrtí. Proto zpívej jméno Góvindy, který je tvým spasitelem.“ Tehdy zazpíval Ádi Šankara svoji slavnou píseň.

*Bhadža Góvindam, bhadža Góvindam
Góvindam bhadža múdhamaté
samprápté sannihité kálé
nahi nahi rakšati dukrňkarané.*

(Ó, pošetilý člověče, zpívej Góvindovo jméno, pravidla gramatiky ti nepřijdou na pomoc, až se přiblíží konec.)

Některé další verše této písni složili Šankarovi žáci. Říká se: *Jathá rádžá tathá pradžá* (jaký král, takoví poddaní). Totéž se dá říci o vztahu učitel-žák (*guru-šišja*). *Jathá guru tathá šišja* (jaký učitel, takoví žáci). Učitelé těch dob byli velice ušlechtilí. Byli svým žákům velkými vzory. Takové mistry ani žáky již dnes nenacházíme.

Člověk by neměl hledat učenost či pověst a slávu. Ty přicházejí a mizí. Když je v nádrži mnoho vody, naleznou si k ní žáby cestu. Když voda vyschne, nenaleznete tam ani jednu. A stejně – když máte plnou kapsu, hemží se kolem vás mnoho lidí. Máte-li ale kapsu prázdnou, nikdo se vám ani nepodívá do tváře. Takový je běh světa. Nedejte se světem (*lóka*) klamat. Rozjímejte neustále nad *Lókéšou* (Pánem světa).

Šankara byl pro duchovní bohatství této země velkým přínosem. Měli bychom mu vyjádřit vděčnost tím, že budeme následovat jeho učení. Nikdy bychom neměli zapomínat na své kulturní dědictví. Svě tradice má každý stát. Mají se dodržovat doslovně i duchem. Dnes nahrazuje tradice móda. Nenechávejte se svést módou. Vtiskněte si do srdce staré tradice.

Ve vesnicích lidé rozstříkovali před svými domy kravský hnůj s vodou. Považovali to za blahodárné. Z jakého důvodu? Kravský hnůj ničí choroboplodné zárodky a tak pomáhá udržovat zdraví. Může vyléčit mnoho nemocí. Lidé z jiných zemí tuto pravdu poznali a využívají ji. Bháratané o to ale nestojí. Dříve se kravský trus používal i jako lék na poranění. Lidé ovazovali zranění kravskou mrvou. V moderní době si lidé mylně myslí, že rána zhnisá, když se kolem ní ováže kravský trus. Tvrdí, že se tam může dostat i sněh. Je to nepodložené tvrzení. Když se použije kravský trus, poranění se za tři dny vyléčí.

Kravská mrva má takovou svatou moc. Dokonce i kravská moč má léčebné vlastnosti. Po smísení s vodou se jí kropí nakažení neštovicemi. Moderní trend však jde proti přírodním léčivům, která prospívají všem. Bháratané by měli dávné tradice oživovat. Měli bychom následovat svaté tradice, ať si lidé říkají, co chtějí.

Ve svátek Višu provádějí lidé posvátnou koupel a berou si nové šaty. Pouhá vnější čistota nestačí, musíte si očistit mysl a rozvíjet vnitřní čistotu. *Antarbahišča tatsarvam vjápja Nárájana sthita* (všudypřítomný Bůh je přítomen uvnitř i vně). Musíme ctít staré lidi a vyhledávat jejich požehnání. Musíme se všemi rozvíjet dobré vztahy. V tom spočívá pravá oslava Višu. Dnes mnozí lidé, i mezi Kéralany, o pravém významu Višu nevědí. Višu je symbolem našeho velkého kulturního dědictví. Dnešní lidé si nejsou vědomi velikosti Indie.

Říká se: „*Jenna Bháraté tanna Bhárata*“ (co nelze nalézt v Bháratu, nelze nalézt ani nikde jinde). Bháratané jsou ti, kteří zpívají o slávě boží s *bhávou*, *rágou* a *tálou* (citem, melodií a rytmem). Hudba je potěšující pro ucho, jen když jsou tyto tři v harmonii.

Děti by se měly učit o velikosti naší dávné kultury již od útlého věku. Měly by se tvarovat v ideální občany. Měly by žít naše tradiční hodnoty. Praxe je pro všechno velmi důležitá. Proto leží odpovědnost na rodičích a učitelích, aby se děti přimkly k našim dávným tradicím. Pak se bude společnost jistě vyvíjet a těšit míru a bude se jí dařit. Budete-li žít podle našich dávných hodnot, společnost dosáhne blahobytu (*kšémam*), jinak bude postižena hladomorem (*kšámam*). Nemyslete jen na svůj blahobyt a blahobyt své rodiny. Usilujte o blahobyt pro všechny. *Lókáh samastáh sukhinó bhavantu* (nechť všichni lidé světa jsou šťastni).

Studenti!

Usilujte o porozumění velikosti naší dávné kultury a tradic. Mějte všechny lidi v úctě. Nebuďte hrubí ke starším a hostům, kteří navštíví váš domov. Ať jsou vaši rodiče doma či ne, posadte je a dejte jim sklenici chladné vody či podmáslí. Mluvte k nim s láskou. Tak ušlechtilé způsoby se však mezi dnešními studenty nevyskytují. Když někdo zavolá telefonem a žádá otce, syn sluchátko zavěsí se slovy, že otec doma není, i když doma je. I do telefonu byste měli mluvit uctivě. Úctu druhých si vysloužíte jen tehdy, budete-li mít také vy v úctě je. Úcta není jen v pozdravení: „Dobrý den“. Měli byste se poklonit s pokorou a uctivostí. *Namaskár* je projevení úcty beze stopy *ahamkáry* a *mamakáry* (sobectví a připoutanosti).

Mátrdévó bhava, *pitrdévó bhava*, *áčárjadévó bhava*, *atithidévó bhava* (ctěte svou matku, otce, učitele a hosta jako Boha). Jelikož se naši předkové drželi svatých principů, náš národ dosáhl úcty celého světa. Měli bychom rozvíjet pokoru, lásku a úctu ke starým lidem, jako dávní Bháratané. Měli bychom žít a šířit naši svatou kulturu. To je pravým znakem vzdělání.

(Bhagaván uzavřel svoji promluvu bhadžany: „*Préma mudita manasé kahó*“, „*Góvinda Kršna džaj Gópála Kršna džaj*“ a „*Óm Šivája, óm Šivája*“.)

U příležitosti svátku Višu, v Brindávanu dne 15. dubna 2004